

Ogrässtrategier 2023 – med försöken som bas

En bra bit på väg. Med rätt strategi, timing och en gnutta flyt går det att lösa även svårbemästrade ogräsproblem, som här ett hav av trampört.

Vid höga ogrässtryck, eller svårbekämpade ogräs, har det varit svårt att klara ogräsbekämpningen fullt ut i ogräsförsöken med enbart klassiska produkter i form av Goltix, Betanal, Trammat och Safari. Då har strategier med framför allt Centium, men även Tanaris stöttat upp effekten.

I försöksverksamheten har vi som mål att testa olika strategier allt eftersom förutsättningarna i odlingen förändras. Det är ett ständigt snurrande hjul där doser, produkter, antal möjliga behandlingar och behandlingstidpunkter ändrar sig över tid. Under senare år har vi exempelvis fått möjligheten att behandla med Centium 36 CS innan uppkomst. Betanal har fått en högre dosering. Tanaris blev godkänd våren 2022. En ny etofumesat-produkt, Ethosat, godkändes också våren

2022. Ethosat har en något mer flexibel registrering än Trammat SC 500 och kan på så vis vara intressant. Varken Tanaris eller Ethosat kom dock ut på marknaden under säsongen som gick, men vad vi vet kommer båda två att finnas tillgängliga till den kommande säsongen.

Framtiden

Där finns också en del svarta moln i horisonten. Det finns en risk att 2023 är sista året vi har tillgång till Safari 50 DF. Beslutsprocessen ser för närvarande ut att mala långsamt på EU-nivå. Sista ordet verkar heller inte vara sagt kring Betanal-produkterna (fenmedifam). Samtidigt tar Conviso Smart-konceptet mark i Sverige och hamnar på 25–30 procent av arealen 2023. Den övergången behöver vi också möta försöksmässigt. Vi vet att Conviso One, som är den registrerade produkten, är bredverkan-

de och stark på flertalet ogräs. Det finns dock några luckor i effektschemat där effektiva blandningspartners krävs. Det är dessutom en utmaning att långsiktigt hantera resistensrisken när alla ägg riskerar att hamna i samma korg. Conviso One innehåller enbart ALS-hämmare. Vid en övergång till Conviso Smart går vi därmed från fyra till fem verkningsmekanismer i den klassiska ogrässtrategin till i värsta fall en på en stor del av sockerbetsarealen.

I försöken 2022

Under fjolåret började vi ta höjd för en eventuell utfasning av Safari och testade tre olika strategier utan den produkten. Sammantaget fungerade de leden väl effektmässigt, men det innebar också en tämligen intensiv användning av Centium och i ett av leden både Centium och Tanaris. Det fanns raps i

Ogrässtrategier 2022

Led	Strategi
1	Obehandlat
2	Extra allt
3	Extra allt, ej Safari
4	Tanaris x 3
5	Tanaris x 2
6	Goltix Queen + metamitron
7	Goltix Gold
8	Goltix SC 700, Betasana hög dos
9	Centium efter uppkomst
10	Centium före och efter uppkomst
11	Centium x 4, ej Safari
12	Centium x 2 + Tanaris x 2, ej Safari

Ogrässtrategier 2022. Vi testade elva olika ogrässtrategier, utöver obehandlat, under 2022. För enkelhetens skull är de bara benämnda med ett beskrivande namn i tabellen.

försöken, men ingen av platserna var av värsta sorten när det gällde rapsförekomst. Varken Centium eller Tanaris kan förväntas bidra med någon större tyngd när det gäller rapshanteringen, så vi står sämre rustade om Safari skulle försvinna.

Under 2021 såg vi en viss grödpåverkan av Tanaris i försöken och därför testades nu, 2022, några olika kombinationer med varierande tidpunkt och totaldos. Strategin som gav grödpåverkan året innan uppvisade inte samma bild 2022. Däremot fanns en tydlig påverkan på grödan från några av försöksplatserna i försöksledet som innehöll både Tanaris och Centium, led 12. Sett till ogräseffekten var dock den kombinationen i toppskiktet.

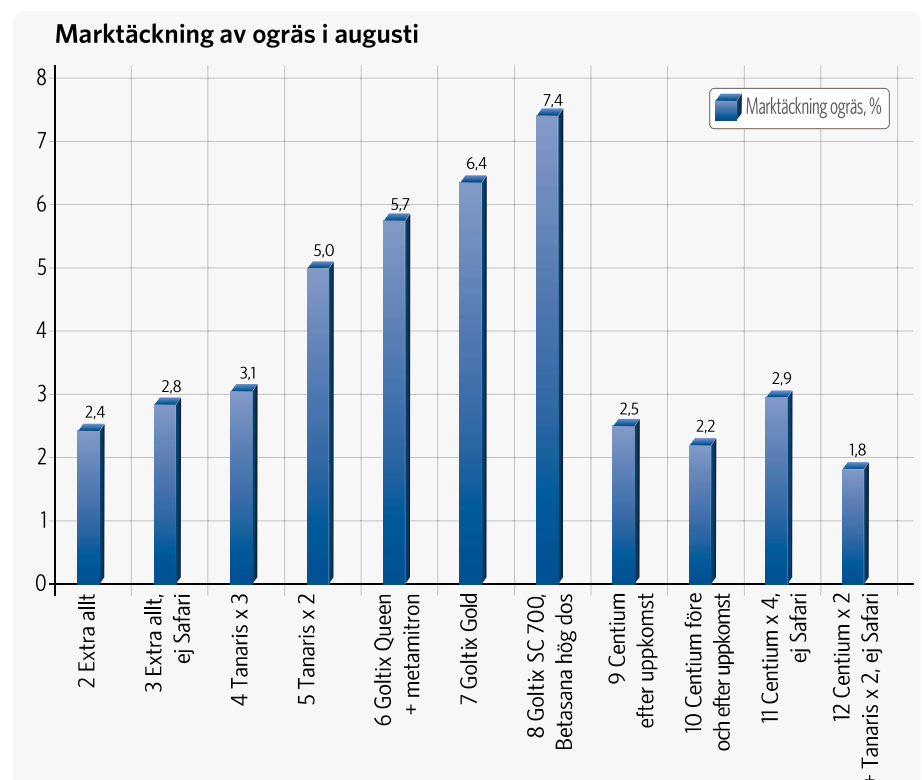
Nytt för året var att vi testade det maximala antalet tillåtna behandlingar med Centium, fyra stycken, i ett av leden (11). Fördelningen av totaldoserna började med 0,08 liter per hek-

tar innan uppkomst. Ingen Centium i första behandlingen efter uppkomst, men väl i de tre efterföljande och sammanlagt upp till maximala totaldoserna på 0,2 liter per hektar. I teorin kunde man misstänkt att vitfärgningen skulle bli påtaglig i en sådan strategi. Visst blev där vitfärgning, men inte mer än i det förhållandevis skonsamma ledet med en Centium-körning innan uppkomst och en uppföljande i tredje bekämpningen efter uppkomst (10).

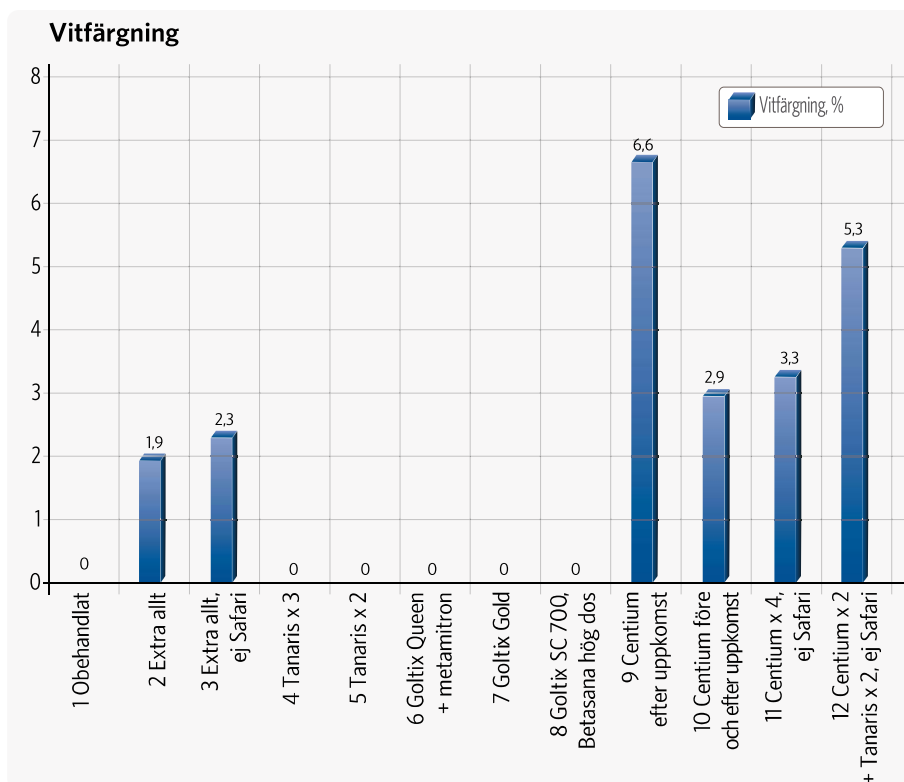
Erfarenheter av Tanaris

Att addera Tanaris till en klassisk strategi med i princip full dosering av Goltix, Betanal och Trammat plus drygt 50 gram Safari har tillfört effekt mot ett flertal ogräsarter. Snärjmåra, fliknäva, målla, trampört och åkerbinda är några av dem. Sedan tidigare vet vi att effekten

på exempelvis veronika och vildpersilja också förstärks av Tanaris. Produkten har både blad- och jordverkan. Merparten av jordverkan kommer från dimetenamid och bladverkan från kinmerak. Kinmerak finns också som en del i Goltix Queen, men där i mindre mängd. Dimetenamid å andra sidan tillhör samma grupp av verkningsätt som metazaklor i gamla Butisan S. Från tiden med Butisan i höstraps vet vi att den inte klarar stora ogräs och torra betingelser särskilt bra. De lärdomarna kan vi säkert tillämpa när det gäller att dra mest nytta av jordverkan i delvis närbesläktade Tanaris också. För att minska risken för grödpåverkan av Tanaris är det sannolikt också klokt att vara något återhållsam i dosering på lättare jordar under goda markfukt-betingelser. Vi behöver

Resultatet i augusti. Hur mycket ogräs är det kvar i augusti för de olika strategierna? Led som innehåller Centium eller Tanaris, 2-5 samt 9-12, har generellt sett en bättre ogräseffekt. Fyra försök.

Vitfärgning av Centium. Vitfärgning fanns i måttlig omfattning i alla led där Centium ingick i strategin. Mest påtaglig i led 9 där all Centium kördes efter uppkomst. Fyra behandlingar med Centium gav inte mer vitfärgning än vid två. Totaldosen av Centium är lika i alla led.

dessutom mer erfarenhet kring hur vi kan kombinera Centium och Tanaris i samma strategi innan vi ger oss på en rekommendation kring det.

Huvuddragen inför 2023

För många har en behandling med Centium innan uppkomst blivit ett vinnande koncept. Det känns rimligt att det fortsätter vara så. Finns behovet, så kompletteras med ytterligare en omgång Centium i normalt tredje körningen efter uppkomst. Då har vi goda förutsättningar att få bra effekter på arter som snärjmåra, åkerbinda och trampört – förutsatt att markfukten är med oss. Tittar vi på försöksresultaten, så finns också möjligheten till en förstärkning på arter som målla och näva med en sådan strategi.

Att tänka på i Conviso Smart

I fält med sorter ur Conviso Smart-systemet är blandningspartner till Conviso One en viktig frågeställning, både ur effekt- och resistenshänseende. Många har tidigare kört Trammat SC 500 som blandningspartner till Conviso One. Bayer Crop Science har nu ändrat strategi och förordar Betanal i stället.

Från effektsynpunkt mot exempelvis svinmålla är det rimligen ett bättre val och också skonsammare mot betan.

Är veronika eller näva ett betydande problem på fältet passar Tanaris in som blandningspartner i stället för Betanal.

Och glöm inte radrensningen, även i en strategi med Conviso Smart – det är en del i resistenshanteringen!

När passar Tanaris

Att förstärka grundstrategin med Tanaris, innan vi lärt oss mer om produkten, är främst ett alternativ där Centium av praktiska skäl inte passar in. Jag skulle också gärna testa den i fält där förekomsten av flicknäva är hög. Försöksunderlaget är inte stort, men det verkar som om Tanaris är starkare än andra alternativ på just flicknäva. Huvudalternativet för Tanaris är att börja redan i hjärtbladsstadiet med en dosering på 0,2–0,3 liter per hektar i kombination med en anpassad grundstrategi. I försöken har den sedan legat med i efterföljande två behandlingar. Där är en lämplig dosering 0,5–0,6 liter per hektar. Håll gärna till i den lägre delen i intervallet på lättare jordar. Totala maxdosen är 1,5 liter per hektar.

Ethosat

Den ”nygamla” produkten Ethosat har, som nämnts, en något mer flexibel registrering än Trammat SC 500. En total maxdos på 0,6 liter per hektar, max 0,2 liter per hektar till och med hjärtbladsstadiet och max tre behandlingar per år, är taket. Det gör att det framför allt under senare delen av programmet finns utrymme att justera dosen över de 0,14 liter per hektar och behandling, som annars är gränsen vid tre behandlingar med Trammat SC 500.

Rikard Andersson
NBR Nordic Beet Research